

Hembrug-terrein Zaanstad

*Ruimtelijke visie en ontwikkelingsstrategie
voor een voormalig militair productieterrein.*

Hembrug-terrein Zaanstad

Ruimtelijke visie en ontwikkelingsstrategie voor een voormalig militair productieterrein.

Een onvoorspelbare ontwikkelingsdynamiek

Het Hembrug-terrein vormt een unieke groene enclave te midden van de geïndustrialiseerde gebieden langs het Noordzeekanaal en de Zaan. Ooit was dit het militair en logistiek middelpunt van de stelling van Amsterdam. Honderd jaar geschiedenis is afleesbaar aan het terrein. Nadat defensie het terrein verlaten had was het verval ingetreden. Na een periode van verval wordt het terrein nu klaargemaakt voor nieuw elan en levendigheid. De openstelling van het eerste gedeelte in 2014 brengt deze ontwikkeling in een stroomversnelling.

Een dergelijk terrein dat zich ontwikkelt in een onvoorspelbare dynamiek vraagt om een slimme dubbelstrategie die twee snelheden bedient. Voor de zeer korte termijn moeten kleine delen van het terrein simpelweg klaargemaakt worden voor gebruik; het moet toegankelijk worden; er moeten voldoende parkeerplaatsen zijn, het struikgewas moet worden geknipt, gebouwen moeten gerenoveerd en verhuurd. Voor de lange termijn is een visie noodzakelijk om perspectief te bieden voor de ruimtelijke voorwaarden en de vestigingsvoorwaarden. Wij werken dan ook zowel aan een concreet ontwerp voor de openbare ruimte (straten, lantarenpalen, muurtjes) als aan een meer visionair beeldkwaliteitsplan.

Programma: diverse bedrijvigheid

Omvang in ha: 42 ha

Ontwerper(s): Frits Palmboom, Marcel van der Meijs, Wolbert van dijk; in samenwerking met DUS architects

Opdrachtgever(s): Rijksvastgoedbedrijf

Jaar van ontwerp: 2010 / 2013-heden

Jaar van uitvoering: 2013-heden

1, situatie maart 2015

2. het Hembrugterrein op de kop
van de Zaan en het Noordzeekanaal

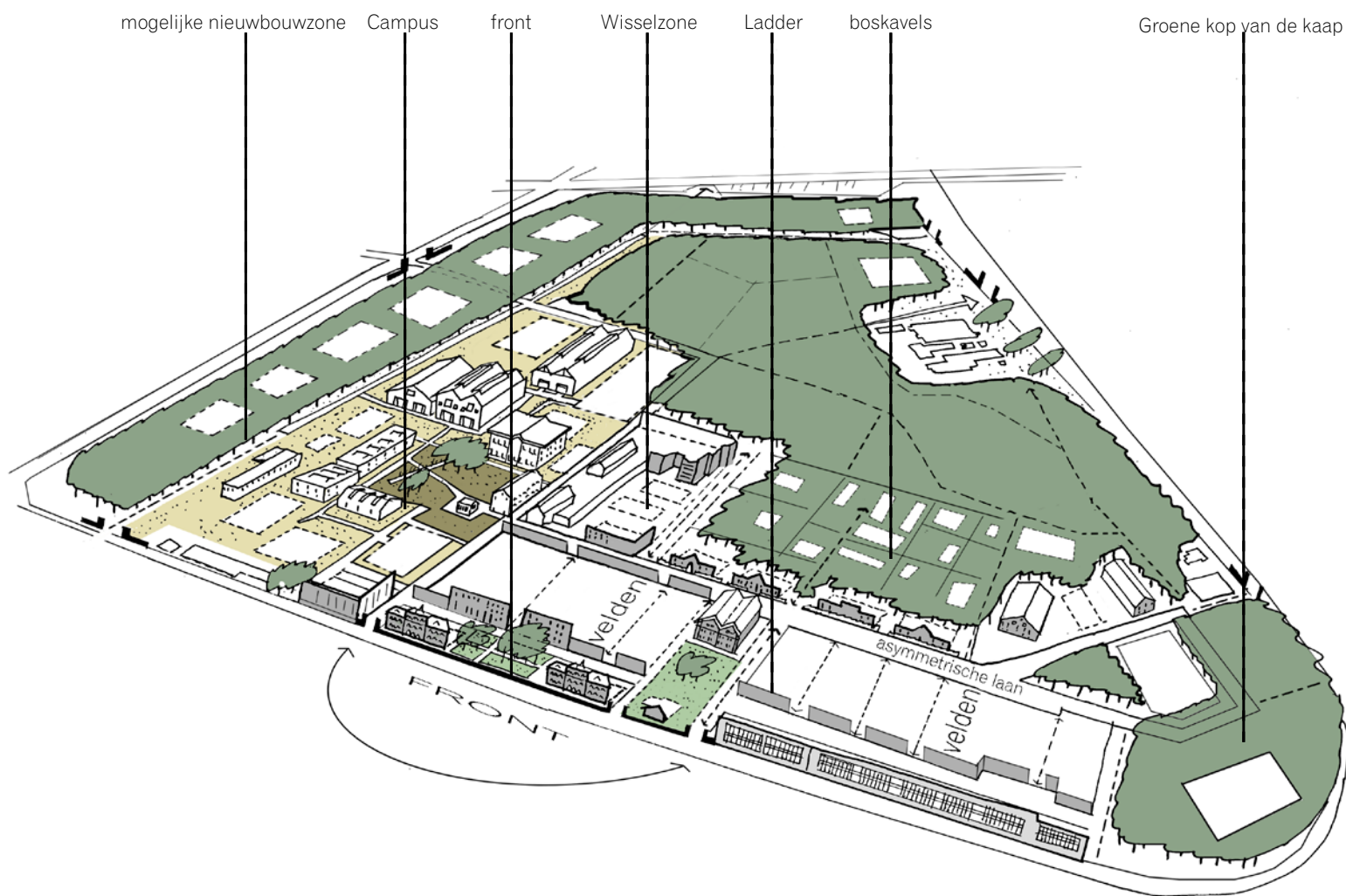
3. Front, omstreeks 1960

2.

3.

1.

Beeldkwaliteitsplan

Het Hembrug-terrein heeft met zijn monumentale bebouwing en volgroeid groen een sterk karakter. Het beeldkwaliteitsplan is gebaseerd op en versterkt bestaande kwaliteiten en neemt de bestaande organiserende hoofdlijnen op. De subtiële verschillen in het oorspronkelijke terrein worden explicieter gemaakt door deelgebieden te definiëren met elk een eigen karakteristiek in gebouwsetting en ontwerp van de openbare ruimte.

Verskil maken

Het ontwerp van de openbare ruimte is 'hands on'. Oplossingen worden per locatie uitgedacht, geschetst, ontworpen en soms direct uitgevoerd. Op de Campus staan de gebouwen met hun footprint direct in het gras, de Wisselzone is een meer verdicht ensemble van gebouwen waar versteende openbare ruimte wordt gecombineerd met plantvakken. Een stelsel van smalle wegen maken de gebouwen van de boskavels bereikbaar, het bos voert hier de boventoon.

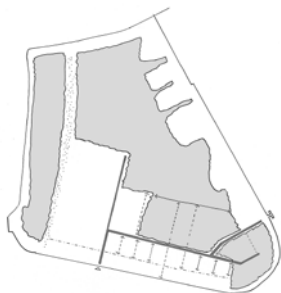
3.

1. beeldkwaliteitsplan

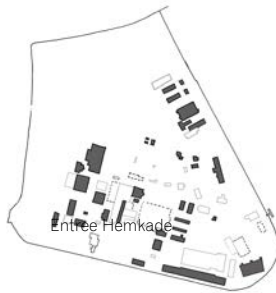
2. ontwerpmotieven

3. Campus Oud Hembrug

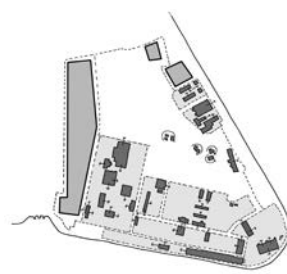
4. nieuw programma gebouwen

Unieke groen landgoed

Monumenten

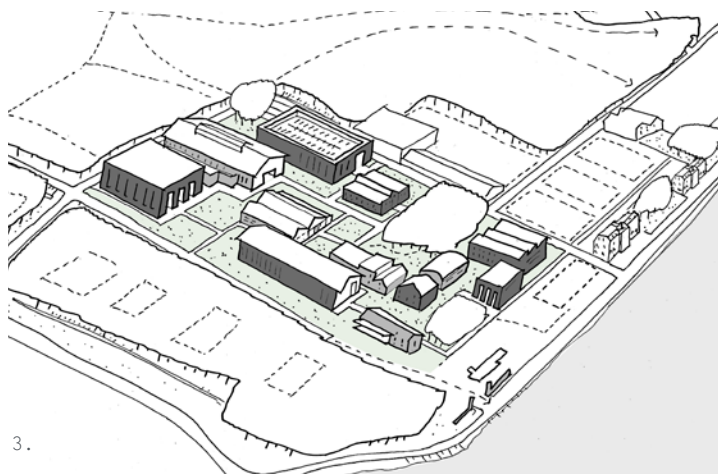

Deelgebieden

Nieuwe ontsluiting

2.

3.

Ontwikkelstrategie

Het terrein is groot en veelzijdig. Het gebied opent zich stapsgewijs naar buiten, de ontwikkelstrategie als routekaart naar openbaarheid. Ieder deelgebied, verschillend van aard, sfeer en bebouwing, trekt andere ondernemers of geïnteresseerden aan. De ontwikkelstrategie bepaalt deze condities door gerichte investeringen in het casco opknappen van gebouwen en het bereikbaar maken van deelgebieden. Er is ruimte voor klantgerichte bedrijven en een keur aan evenementen, maar ook voor bedrijven die meer de afzondering zoeken met minder faciliteiten. Alle reuring die de activiteiten teweeg brengen zorgen er voor dat het Hembrug-terrein op de kaart komt te staan als een aantrekkelijk alternatief op korte afstand van Amsterdam.

4.

1.

Openstelling Oud Hembrug; betreedbaar maken van een afgesloten terrein

Oud Hembrug, de voormalige wapenfabriek, is in januari 2014 als eerste opengesteld. De hekken zijn verplaatst en plots maakt Oud Hembrug onderdeel uit van het openbare netwerk van Zaandam, als een interieur waar gebouw en buitenruimte naadloos in elkaar overlopen. De funderingen van voormalige gebouwen zijn nieuwe brandpunten. De 'Salon', het 'Theater', en de 'Tuin', ontworpen door DUS Architects zorgen er voor dat activiteiten als vanzelfsprekend buiten plaats kunnen vinden.

De bestaande padenstructuur dient als basis voor het nieuwe padenstelsel over het terrein. Met enkele basisprofielen is deze opnieuw uitgelegd over het terrein. Hierbij zijn gericht paden toegevoegd en is de hoeveelheid verharding terug gedrongen. De herinrichting van het Oud Hembrug is uitgevoerd met een minimum aan financiële middelen, hierbij is in de eerste fase gewerkt met een gesloten balans van bestratingsmaterialen. Al

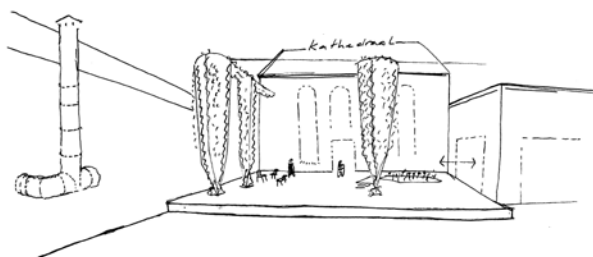
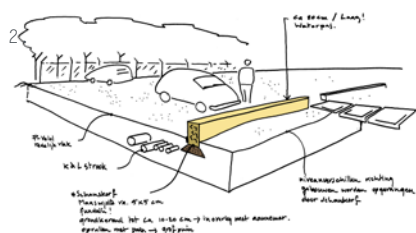
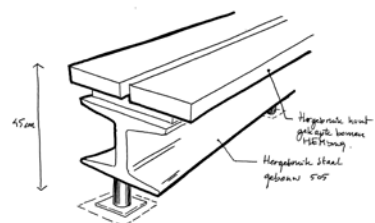
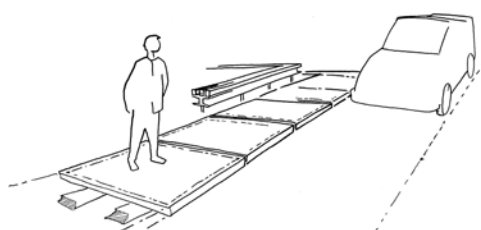
het bestaande materiaal is verwerkt in de nieuwe bestratingvlakken van de basisprofielen, of als restafval gebruikt in de schanskorven die de parkeervelden afzomen. Het regenwater vloeit op een natuurlijke manier af en zijgt in, in het omliggende groen. Voor de verlichting is door DUS Architects en ILO het Hembrug-armatuur ontworpen, dit vormt samen met het verder uit te voeren verlichtingsplan een nieuwe laag op het Hembrug-terrein.

Het Hembrug-terrein is een 'groen' terrein. Dit gaf op Oud Hembrug de mogelijkheid het bestaande groen van gesloten, dichte bosschages naar een open groenstructuur om te vormen. Zichtlijnen zijn open gebroken en op strategische plekken zijn nieuwe bomen, vaste planten of heesters toegevoegd.

1. plankaart Campus Oud Hembrug,
de Wisselzone en de Boskavels

2. schetsen oplossingen per lokatie

3. nieuwe situatie inrichting
Oud Hembrug

2.

3.

